

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/43/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218201373
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2218201373.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: I. I. nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: G. G., nar. XXXX, T. XX, dieťa rodičov: matka - T. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, zastúpená advokátom : JUDr. Bányi Milan, Veľký Meder, Nám. Bélu Bartóka 5, a otec - I. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. G. XX, zastúpený advokátom : JUDr. Sylvia Barciová, Dunajská Streda, Komenského 6331/1F, o úpravu výkonu práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 12P/22/2018-33 zo dňa 07.01.2019 v časti úpravy styku s maloletým takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o úprave styku otca s maloletým **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom nasledovne :

„Súd maloletého I. I., nar. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matke, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

Otec je povinný platiť na výživu mal. I. sumu 120 eur mesačne, vždy do 25. dňa mesiaca vopred k rukám matky, počnúc dňom 21.03.2018.

Dlh na zročnom výživnom otcovi za obdobie od 21.03.2018 do 31.12.2018 **n e v z n i k o l**.

Súd **u p r a v u j e** styk otca s mal. I. nasledovne:

Otec je oprávnený stýkať sa s dieťaťom každú sobotu od 15.00 h do 17.00 h.

Matka je povinná dieťa na styk pripraviť a v stanovenom čase dieťa otcovi v mieste svojho bydliska odovzdať a otec je povinný v stanovenom čase dieťa matke v mieste jej bydliska vrátiť.

V prípade, že sa z vážnych dôvodov styk otca s dieťaťom nebude môcť uskutočniť, sú rodičia povinní sa o tomto dôvode navzájom informovať najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku. „

2. Rozhodnutie odôvodnil s použitím ustanovení Zákona o rodine : § 25, § 26, § 36 ods.1, § 65 ods.1, § 76 ods.1, § 25 ods.1, ods. 4 a v napadnutom výroku vecne tým, že styk otca s maloletým dieťaťom súd upravil v znení návrhov rodičov prednesených na pojednávaní a v súlade so záujmom dieťaťa. Upravil však styk otca s dieťaťom jedenkrát v týždni, keďže počas týždňa otec pracuje v troch zmenách nie vždy v rovnaké dni. Dohoda rodičov na ďalších stretnutiach dieťaťa s otcom je však vítaná a v záujme dieťaťa žiaduca pre rozvíjanie vzťahu. Medzi otcom a dieťaťom je už vybudovaná citová väzba, ktorá umožňuje, aby sa dieťa s otcom stretávalo na takto určený kratší čas bez matky, je vo veku, že si dokáže na takúto situáciu zvyknúť, je len na otcovi, aby túto vzájomnú väzbu upevňoval a získal si dôveru dieťaťa, aby sa na stretnutia s otcom nastavilo pozitívne.

Rodičia sa musia naučiť vzájomne komunikovať, budú sa stretávať minimálne pri preberaní dieťaťa, k čomu súd poukazuje a upozorňuje rodičov na to, že aj priemerne empatické dieťa sa v prítomnosti dvoch nepriateľských rodičov nemôže cítiť dobre a jeho nechuť ublížiť niektorému z milovaných rodičov kladie na jeho psychiku ďalšie neúmerné požiadavky, ktoré dieťa zaťažujú a môžu ho ohrozovať v jeho zdravom vývoji. Pre svoj zdravý vývin potrebuje dieťa kooperatívny vzťah medzi rodičmi, aj keď rodičia ako partneri spolu nežijú. Je len na rodičoch, aby i v prípade rozpadu partnerského vzťahu vytvorili pre maloleté dieťa prostredie, v ktorom sa cíti bezpečne, s istotou sa môže vyvíjať a najmä sa od rodičov prirodzene učiť ako od dôveryhodných modelov všetkému, čo bude živote potrebovať.

3. Proti rozsudku v časti úpravy styku podala odvolanie matka prostredníctvom svojho zvoleného advokáta a proti výroku, ktorý sa upravuje styk s maloletým. Poukázali na to, že matka aj procesný opatrovník žiadali, nakoľko je dieťa veľmi citovo naviazané na matku, aby súd rozhodol o stretnutiach otca s maloletým za prítomnosti matky. Ani matka, ani procesný opatrovník nemajú námietky proti tomu, aby sa otec stretával s maloletým, ale zatiaľ za prítomnosti matky. Maloletý má len dva roky a ešte nie je tak starý, aby pochopil, že musí z domu odísť a čo sa deje. Aj doteraz to tak fungovalo a dokonca aj právny zástupca otca na pojednávaní vyhlásil, že stretnutia budú v pokojnejšej atmosfére, mimo bydlísk rodičov aj za prítomnosti matky. Súd by mal považovať za opodstatnený návrh a tvrdenie matky, aby bola pri stretávaní sa otca s maloletým a to s ohľadom na jeho nízky vek a tomu zodpovedajúcu citovú naviazanosť na matku a to aj z dôvodu kojenia maloletého, doteraz to bolo tak, že sa realizovali stretnutia s dieťaťom v prítomnosti matky podľa vzájomnej dohody rodičov, čo potvrdili obaja rodičia. Raz boli u starých rodičov otca, raz u matky, inokedy boli na zmrzline alebo mali iné aktivity. Aj otec súhlasil s prítomnosťou matky, tak keď obaja rodičia súhlasili, aby súd upravil styk s maloletým za prítomnosti matky, tak nie je dôvod, prečo súd rozhodol ako rozhodol, čo sa týka úpravy styku. S rodičmi matky otec nekomunikuje, nechce sa stretnúť s maloletým v bydlisku matky a opačne, matka sa nemieni stretávať s rodičmi otca, nakoľko majú medzi sebou pokazené vzťahy a opačne. Je názoru, že navrhovaný styk zodpovedá veku dieťaťa a je dostatočný na to, aby sa postupne posilňovali citové väzby medzi maloletým a jeho otcom, keďže styk bude prebiehať v pravidelných intervaloch. Navrhla preto, aby odvolací súd v napadnutom výroku rozhodol tak, že otec je oprávnený sa stýkať s maloletým I. každú párnú sobotu od 15.00 hod. do 17.00 hod. v prítomnosti matky podľa dohody rodičov.

4. Procesný opatrovník a otec odvolanie nepodali, k doručenému odvolaniu sa písomne vyjadrili.

5. Procesný opatrovník G. G. prejavila pochopenie s odvolaním matky, nakoľko maloletý je citovo a psychicky rozvrátený a úplne nesvoj, pokiaľ pri ňom nie je matka. Súd by mal považovať za opodstatnený návrh matky, aby bola pri stretávaní sa otca s maloletým a to s ohľadom na jeho nízky vek a tomu zodpovedajúcu citovú naviazanosť na matku, a hlavne z dôvodu kojenia, čo súd nebral na vedomie, len sa so skutočnosťou oboznámil. Matka súhlasí s tým, aby sa otec podieľal na výchove maloletého a aby maloletý preberal návyky a zvyky otca, resp. jeho rodiny, avšak k tomuto by malo dôjsť až potom, ako maloletý bude na to pripravený, teda minimálne vtedy, keď sa začne socializovať s inými ľuďmi bez prítomnosti matky a návštevou predškolského zariadenia.

6. Otec podal vyjadrenie prostredníctvom svojho právneho zástupcu zdôrazňujúc, že matka vo svojom odvolaní namieta iba to, že súd rozhodol tak, že styk maloletého s otcom sa má realizovať bez jej prítomnosti. Ohľadne úpravy styku s maloletým synom počas doterajších pojednávaní zdôrazňoval, že stretnutia by mali prebiehať v pokojnejšej atmosfére než je daná v bydlisku matky, pretože tam býva aj stará matka maloletého, ktorá otca nemá v oblúbe a tiež sa tu zdržiava aj terajší partner matky maloletého. Je pravdou, že sa silou mocou nebránil tomu, aby matka bola prítomná pri týchto stretnutiach, hoci vždy mal pocit, že matka trvá na svojej prítomnosti nie kvôli záujmu dieťaťa, ale chce sa tam zdržiavať ako rušivý element a svojím správaním sa alebo pripomienkami mieni zabrániť tomu, aby sa počas vzácneho času styku mohla vytvárať normálna harmonická a ničím nerušená atmosféra medzi synom a otcom. Súd prvej inštancie správne posúdil danú situáciu a vyhodnotil ju z pohľadu záujmu maloletého, keď napriek návrhu matky a jeho pozitívnemu vyjadreniu nevyslovil, že styk sa má realizovať za prítomnosti matky. Usúdenie konajúceho súdu, že takáto úprava je pre maloletého správna, absolútne zodpovedá faktickému stavu. Maloletý minimálne počas doby, keď matka musela prísť na pojednávanie, na ktorých bola prítomná i stará matka ako procesný opatrovník bol pod dohľadom inej osoby, čo matka priznala aj počas posledného pojednávania. Nevidí teda žiaden dôvod z pohľadu záujmu syna, ktorý ho pozná od svojho narodenia a ktorý na ňom doslova lipne, aby sa s ním mohol stretávať len za prítomnosti jeho matky. Maloletý nemá žiadne problémy, či iné dôvody, napr. matka ho

už nekojí, pre ktoré by sa nemohol s ním stretávať bez jeho matky. Navrhol preto, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku potvrdil.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario a § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku vecne správny.

8. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému I.. Rozsudok v časti zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky, zastupovania maloletého, spravovania jeho majetku a určenia výživného pre nepodanie odvolania nadobudol právoplatnosť.

9. V časti úpravy styku po preskúmaní napadnutého rozsudku sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav v miere potrebnej pre jeho rozhodnutie a vec správne posúdil i po právnej stránke.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že otec trval na tom, že s dieťaťom majú dobrý vzťah, obmedzuje ho však prítomnosť matky, ktorá jeho konanie a správanie neguje. O dieťa by sa dokázal postarať aj sám, urobil by mu program a navštevoval by s ním svojich rodičov. Matka maloletého trvala na tom, že je nutná jej prítomnosť pri stretnutiach otca s dieťaťom, dieťa je silne citovo viazané na ňu a jej prítomnosť si dieťa vyžaduje. Otec k tomu uviedol, že súhlasí s prítomnosťou matky pri stretnutiach, s dieťaťom sa chce stretávať naďalej, dieťa sa v jeho prítomnosti cíti dobre.

11. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

12. Ustanovenia § 25 a 26 Zákona o rodine sa použijú primerane.

13. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

14. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode.

15. Zákon o rodine zasahuje do úpravy styku s maloletým dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách s tým, že uprednostňuje dohodu o úprave styku s maloletým dieťaťom a rozhodovanie súdu prichádza do úvahy až po zistení, že takáto dohoda nie je možná. Ak dohody niet, súd upraví styk s maloletým dieťaťom rodičov, ktorí spolu nežijú. Zákon o rodine umožňuje, aby súd upravil styk rodiča s maloletým dieťaťom, keďže kontakt a stretávanie sa maloletého dieťaťa s rodičom, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je prirodzeným a bežným prostriedkom upevňovania a udržiavania ich vzťahov, ak sa rodičia nedohodnú na styku s maloletým dieťaťom alebo rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je obmedzovaný a minimalizovaný zásahom iných osôb, s ktorými maloleté dieťa žije. Pri určovaní rozsahu, časového vymedzenia a miesta, musí súd posudzovať všetky okolnosti veľmi starostlivo. Musí mať na zreteli záujem dieťaťa a dbať na to, aby sa pri rozhodovaní o styku rešpektovalo právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k

obidvom rodičom a tiež práva druhého rodiča, ktorý nebude mať maloleté dieťa v osobnej starostlivosti. Povinnosťou súdu je, aby zistil vždy spoľahlivý podklad k všestrannému objasneniu skutočností, ktoré charakterizujú osoby rodičov a prostredia, v ktorom rodičia žijú. Ide najmä o objasnenie osobných a povahových vlastností rodičov, ich zdravotného stavu (telesného i duševného), ich vzťah k rodine, deťom a starostlivosti o ne, ich životných podmienok (povaha zamestnania, hospodárskych a bytových pomerov, faktických možností venovať sa deťom), ich spoločenského uplatnenia, ich postoja k práci, ich vzťah k osobám, s ktorými žijú v spoločnej domácnosti, ich spôsobilosti viesť deti k správneému vzťahu k druhému rodičovi. Súčasťou výchovného prostredia, ktoré obklopuje maloleté dieťa a pôsobí na ne, sú aj osoby, s ktorými rodičia žijú v spoločnej domácnosti, preto je potrebné primerane skúmať ich osobné a povahové vlastnosti, zdravotný stav, vzťah k maloletým deťom a pod.. Rovnako treba zohľadniť aj vzdialenosť bydliska rodiča, ktorý ho nemá v osobnej starostlivosti, od bydliska maloletého dieťaťa. V každom prípade musí súd pri rozhodovaní o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom skúmať, či takáto úprava styku je v záujme maloletého dieťaťa, či to vyžadujú pomery v konkrétnej rodine, či by nedošlo k citovej ujme, a či by bol rozvoj maloletého dieťaťa najmä z citovej, rozumovej a mravnej stránky ohrozený.

16. Odvolací súd pri rozhodovaní o úprave styku zhodne so závermi svojej skoršej rozhodovacej praxe v obdobných veciach považuje za potrebné zdôrazniť, že rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu súd upravuje ako komplex oprávnení a povinností oboch rodičov s cieľom zabezpečenia riadneho a bezproblémového vývoja dieťaťa napriek okolnosti rozpadu vzťahu rodičov dieťaťa a to tak, aby každý z rodičov mal v rámci stanovenej úpravy priestor nielen na utužovanie a prehĺbovanie svojho vzťahu k dieťaťu, ale i na uplatňovanie svojho výchovného vplyvu (pôsobenia) na dieťa a tiež na čo najširšie rozhodovanie o otázkach z tohto pohľadu významných. To platí bez ohľadu na to, či v konkrétnej veci má dôjsť k úprave rodičovských práv a povinností rodičov dieťaťa v súvislosti s rozvodom ich manželstva, alebo k úprave práv a povinností takých rodičov dieťaťa, ktorí manželmi nikdy neboli alebo boli či ešte sú, ale spolu nežijú (práve o prípad rodičov, ktorí manželmi neboli a spolu nežijú ide v prejednávanej veci). Vo všetkých vyššie zmienených prípadoch sa tak deje predovšetkým z dôvodu nedostatku spolužitia rodičov dieťaťa (bez ohľadu na to, či tento bol vždy existujúcim stavom, alebo naopak nastal až ako dôsledok krízy v partnerskom vzťahu), ktorý vylučuje ich spoločnú starostlivosť a teda i spoločný výkon tohto konkrétneho rodičovského práva a súčasne i povinnosti. V prípade trvania stavu zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jednému z rodičov je žiadúce vytvoriť aj druhému rodičovi (popri určení mu vyživovacej povinnosti na dieťa) podmienky na to, aby sa aj on mohol podieľať na výchove dieťaťa a tiež na rozhodovaní o niektorých ďalších otázkach spôsobilých ovplyvniť jeho vývin. Len takto sa totiž môže vytvoriť, resp. v tom lepšom prípade pri existencii náležite kultivovaného vzťahu každého z oboch rodičov na jednej a dieťaťa na druhej strane, i prehĺbiť pocit spolupatričnosti takýchto osôb. Ak potom možnosti rodiča dieťaťa nemajúceho dieťa v osobnej starostlivosti sú limitované práve časovými úsekmi vyhradenými styku dieťaťa s takýmto rodičom a majú spravidla charakter len doplnkového pôsobenia na dieťa vo vzťahu k výchove realizovanej tým rodičom, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, žiadúcou je taká úprava, ktorá na jednej strane bude rešpektovať i konkrétne okolnosti prípadu a potreby dieťaťa, na druhej strane však bude schopná eliminovať, či aspoň minimalizovať všetky potenciálne rušivé vplyvy.

17. Pri riadení sa úvahami podanými vyššie potom odvolací súd mal za to, že je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v časti úpravy styku otca potvrdiť. Je nesporné, že otec má s maloletým vytvorený dobrý vzájomný vzťah, založený na citových väzbách. Maloletý v októbri tohto roku dovŕši vek 3 roky, v ktorom veku deti nastupujú do materskej škôlky a teda je bežné, že zostávajú bez prítomnosti rodičov v novom prostredí dlhší čas, než je upravený styk s otcom. Súd styk otca s maloletým upravil na čas od 15.00 hod do 17.00 hod, tzn. na 2 hodiny týždenne. Ide o čas, ktorý je potrebný, aby maloletý mohol byť s otcom bez prítomnosti matky na to, aby sa medzi nimi utvrdzoval vzťah a pocit spolupatričnosti bez spolupôsobenia, prípadne zasahovania matky. Tento čas je minimálny na to, aby sa otec mohol spolupodieľať na formovaní maloletého bez toho, aby to robil pod dozorom matky. Zo strany matky neboli proti otcovi a jeho chovaniu vznesené žiadne námietky. Matka svojim odvolaním zrejme sledovala záujem, byť maloletému pre prípad potreby nablízku počas styku otca, čo však vzhľadom na zistené okolnosti nie je namieste a ani žiadúce. Súd prvej inštancie pokiaľ o styku rozhodoval, pretože k dohode medzi rodičmi nedošlo, nebol viazaný čiastkovými dohodami rodičov, rozhodoval na základe zistených skutočností, ktoré sú v prípade úpravy styku rozhodujúce a rozhodol vecne správne a so zreteľom na záujem maloletého.

18. Zo spisu je inak zrejmé i to, že otec má záujem sa stretávať s maloletým a tak sa podieľať na jeho výchove, matka mu v tom nechce brániť, len bolo potrebné, aby bol styk upravený súdom čo do časových období, tak aby to bolo v záujme maloletého a so zohľadnením podmienok u oboch rodičov.

19. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že právo styku rodiča s dieťaťom kompenzuje právo mať dieťa u seba a zabezpečovať jeho výchovu prostredníctvom osobnej starostlivosti. Uvedené právo vyplýva aj z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie FMZV ČSFR č. 104/1991 Zb.), ktorý súčasne garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a dostalo tak príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním, ako aj prejavíť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Tu je potom dôležité, aby rodičia eliminovali napätie a konflikty pri vzájomných stretnutiach a docielili uskutočnenie styku v pokojnej atmosfére.

20. Odvolacie námietky matky preto odvolací súd nepovažoval za opodstatnené, čo viedlo odvolací súd k potvrdeniu rozsudku v napadnutej časti úpravy styku.

21. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom časti o úprave styku otca s maloletým podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku potvrdil.

22. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom žiaden z účastníkov nepodal návrh na náhradu trov konania v zmysle ustanovenia § 57 Civilného mimosporového poriadku.

23. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).